

עלון "דבר המלך" לכבוד הקב"ה

פרשת-שמיני

איסור מאכלות אסורות

פרשתנו מדברת על איסור מאכלות אסורות מובא בתנא דבי רבי ישמעאל: אמר הקדוש ברוך הוא אלמלא העלתי את ישראל ממצרים אלא בשביל דבר זה שאין מטמאים בשרצים דיי ("ב"מ סא): מובא בתנא דבי רבי ישמעאל – עבירה מטממת ליבו של אדם, שנאמר "ולא תטמאו במ ונטמאתם במ", אל תקרי ונטמאתם אלא וניטמטם (יומא לט)

הרמב"ן כתב – שמלבד שהמאכלות האסורות משפיעות על האדם עצמו, הם גם משפיעות על הבנים של האדם וזו לשונו שם: דע כי היות הדבר כמו שאנו אומרים, שסמך ה' בתורתו הקדושה פרשת אשה כי תזרע למאכלות אסורות ואמר להבדיל ביו הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל וסמך לו אשה כי תזרע וסמך מצד אחר פרשת נעמים, ואלו הג' פרשיות לסודות נפלאים, ופרשת כי תזרע באמצע הלוודיע שאם יבדל אדם מן המאכלות הרעים יהיו לו בנים הגונים קדושים וטהורים, ואם לאו הרי נעמים מתחדשים עליהם מצד טיפת הזרע שהיתה מאותן מאכלות האסורות והמשוקצות ח"ו.(פתגם המלך)

נאמר במדרש רבה (פרשת שמיני) "אמר רבי ברכיה בשם רבי יצחק: ארסטון (סעודה) עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לעבדיו הצדיקים, לעתיד לבוא, וכל מי שלא אכל נבילות (מאכלות אסורות) בעולם הזה, זוכה לראותו. רש"י על הפסוק – ונטמאתם במ – אם אתם מטמאים בהן בארץ, אף אני מטמא אתכם בעולם הבא ובישיבה של מעלה.

רבי שמואל אבן תיבון תלמידו של הרמב"ם - כתב שמי שנטמא במאכלות אסורות הדם שלו נעשה עכור, ליבו אטום ושיכלו חשוך מלקבל את אור האמונה והדביקות בבורא, ונופלים במוחו ובליבו כל מיני ספיקות ופקפוקים בדברי חז"ל. לכן התנאים והאמוראים שמרו את עצמם שלא להתגאל במאכלות אסורים, ועל ידי כך זכו לרוח הקודש. (מעייני השבוע) הכלי יקר כתב – המאכלים האסורים, משקצים הם את הנפש הטהורה ומגרשים רוח הקודש וטהרה מן האדם, ומולידים אטימות השכל ותכונות אכזריות.

הפרי חדש כתב – לפי שבזמננו זה אין נוהרים מעניינים אלו של כשרות המאכלים רוב הבנים יוצאים לתרבות רעה ורבים הם עזי פנים שבדור ואין יראת ה' נוגעת בליבם, ואף אם יוכיחום על פניהם לאו בר קיבול מוסר נינהו (איננם בני קבלת מוסר)

כתב האור החיים הקדוש בביאורו על הפסוק "אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ" בא הכתוב להודיע כי האוכל מהשרצים.... במזיד תעשה נפשו שרץ - ובשוגג תטמא נפשו ונטמטם, וצריך האדם לזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוף זה. בפסיקתא מובא "ונטמאתם במ מלמד שהטומאה מטממת את הדעת ומרבה טיפשות"

ועוד כתב האור החיים בשם האר"י – שלפעמים יתהפך האדם וישתנה מטוב לרע וטבעו ומזוגו, ולא ידע מאיזה סיבה, והוא עצמו יתמלא איך נהפך דעתו. ואמר, כי זה יסובב לצד שלפעמים יאכל אדם מאכל שיש בו מחלקי הרע (אור החיים פ' אחרי יח, יג. בדיקת המזון כהלכה עמ' 27)

המסילת ישרים פרק יא כותב – אמרו בש"ס יומא דף טל "ונטמאתם במ" "אל תקרי ונטמאתם אלא וניטמטם" שהעבירה מטממת ליבו של אדם, כי מסתלקת ממנו הדעה האמתית ורוח השכל שהקדוש ברוך הוא נותן לחסידים, כמו שאמר הכתוב "כי ה' יתן חכמה", והנה הוא נשאר בהמי וחומרי ומשוקע בגסות העולם הזה. והמאכלות האסורות יתרות בזה על כל האיסורין, כיון שהם נכנסים בגופו של האדם ממש ונעשים בשר מבשרו... והנה כל מי שיש לו מוח בקודקודו יחשוב איסורי המאכל כמאכלים ארסיים... אם כן מי אפוא יהיה המקל במקום שיש חשש של איסור, אם בעל שכל הוא.

הפלא יועץ כתב – יזרז את בני ביתו שיבדקו יפה יפה עד מקום שידם מגעת, על איסור תולעת, ולא יאכל פרי שגדל בו תולעים, עד שיחתכנו תחילה ויבדקנו, וכן צריך להיזהר מתערובת יתושים ופרעושים ומיני שרצים הנופלים במאכל בימות הקיץ גם בלא דעת. החתם סופר כתב – שרוב האפיקורסות מתנוצץ באדם על ידי אכילת נבלות וטרפות (סוף פרשת קדושים) בשו"ת דברי חיים כתב – שבעוונותינו הרבים הרבה קהילות יצאו כמעט מן הדת בגלל השוחטים והבודקים קלי הדעת, שעל ידי זה אכלו ונתפטמו בטריפות וגברו עליהם דעות זרות עד שנאבדו מתוך הקהל הקדוש רחמ"ל. (יו"ד ח"א סי' 28) (בדיקת המזון כהלכה עמ' 28)

בספר מעייני השבוע מובא באדם אחד שהלך לסמינר. ושמע לראשונה בחייו, סדרת הרצאות רצופות, והבין שהכל אמת והוא מוכן לקבל עליו דבר אחד בתור התחלה. כמה גדולה ההתלבטות מה רבה האחריות! מה יאמרו לו לקיים? החליטו לשאול פי גדול בתורה, פנו אל מרן הגר"מ שך זצ"ל. ומה היתה התשובה? "כשרות", היתה התשובה. השואלים היו המומים: כשרות? קודמת לשבת, לטהרה, לשיעורי תורה, לתפילין לתפילה, לכל דבר? הבחין בפליאה, והסביר: "לא, ודאי שלא. יש איסורים חמורים יותר! אבל, הלא תבינו: מאכלות אסורים! פסוק מפורש הוא: "ולא תטמאו בהם, ונטמטם במ", לשון טימטום ואוטם אמרו חז"ל. אבל אם יקפיד על כשרות המזון תתעדן הנפש, ויוסר האוטם, ויפתח הלב, וממילא יסכים לקבל הכל: לשמור שבת וטהרה, להניח תפילין וללכת לשיעורי תורה. וכן היה!

בספר שער המים כתב: הנהור תמיד במאכלו לפשפש בו שלא יהיה בו שום איסור, מסייעים אותו מן השמים שלא תבוא תקלה לידו. **ניצלה מהרעלה בשכר ההקפדה על ההכשר** קבוצת אברכים ישה בבית הרב הדיון היה על חיזוק בירוק לפתע צלצל הטלפון ועל הקו שאירעו באותה תקופה בבני ברק לפתע צלצל הטלפון ועל הקו היתה רופאה פלונית, שביקשה לאתר באופן דחוף את אחד האברכים שהורחה לרעייתו לקחת תרופה מסוימת, ועכשיו התברר שנתנה לה תרופה אחרת, ואם האשה תבלע את התרופה היא תהיה בסכנה גדולה. רגעים של חרדה עברו על קהל הנאספים, עד שהצליחו להיזכר בשמו של האברך, ואחד המשתתפים רץ לביתו במטרה למנוע את לקיחת התרופה. והנה, אך יצא השליח מפתח ביתו של הרב, פגש באברך הלז שטייל הלך ושוב ברחוב הרב זוננפלד בהמתניו לתשובת סוכן התרופות המתגורר בקריה אצלו ביקש לברר אם התרופה כשרה. האברך סיפר שרעייתו סירבה לקחת את התרופה ועמדה בתוקף על דעתה שלא תבלע אותה עד שיבררו את ההכשר. אמונה בחוש. (שוכד ביניו)

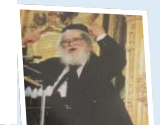
הבא להיטהר מסייעין אותו שלא יכשל במאכלות אסורות

לשם דבר היתה זהירות המיוחדת של הגאון המקובל רבי אפרים הכהן בכשרות המאכלים, והיה נוהר ביותר שלא להיכשל במאכלות אסורות. כל זה היה פועל יוצא מדיקדוקו המיוחד מצוות אשר קיימם בקדושה ובהורה מתוך פרישות וחסידות, והיות שכן, סייעו לו משמים שלא יכשל באיסור. פעם ראה בחלומו בליל שבת קודש שאומרים לו לא לטעם מהחמין אשר הוכן לשבת. תמה על כך מאוד, שכן הוא בעצמו קנה את הבשר מן הקצב ההגון וזהר מאוד בכל תהליך הכשרתו. אם כן, מה יכולה להיות הסיבה כי החמין אינו ראוי להאכל? מיד עם שחר החל מברר וחקר אצל בני ביתו בעניין החמין אשר ותהליך הכנתו, עד אשר התברר מדברי עוזרת הבית, כי היה חסר מעט שומן עבור החמין, ומשלא השיגה שמן כשר, הביאה את זה אשר אינו כשר. כעת נהיר היה לו מדוע הזהירוהו לא לאכול מן החמין, שכן מן השמים שמרו עליו!

הקב"ה שמו לא הרבי שמחה בונים מחלב גמלים

בפונדק שטר ליד היריד הסבו כמה סוחרים יהודים. כל היום עסקו בקניית סחורה ובמכירתה, ועתה ישבו סביב השולחן לנוח מעט מעמל יומם. נגש בעל הפונדק אל היושבים, ושאלם באדיבות, מה אגיש לכם. ענה אחד הסוחרים, שיגיש לו קפה בחלב. גם הסוחרים האחרים הצטרפו לבקשתו. רק סוחר אחד, יהודי אציל והדור פנים, בקש: "הבא לי קפה שחור ללא חלב". כעבור דקות אחדות לגמו הסוחרים מן הקפה בהנאה מרובה. לפתע פנה אחד מהם אל היהודי ששתה מן הקפה השחור, ושאל בלגלוג: מדוע הנך שותה קפה ללא חלב, האם לא הרווחת די כסף ביריד לקניית החלב? ענה האיש: "חושש אני שמא ערבו בחלב - חלב של בהמה ללא טהרה, והרי כבר אמרו חז"ל, שכל חלב שחלב אותו הגוי ללא שראה אותו היהודי, אין לשתותו". פנה האיש בחצוק רם: "הן בחצר הפונדק יש פרות המספקות את החלב, וכיצד תגיע אל הפונדק בהמה טמאה?!" שמע האיש, ולא השיב דבר. הסוחרים הוסיפו לחצוק וללעוג על הקפדתו ה"בלתי הגיונית", אך הוא שתק. קול הצחוק הגיע לאוזניו של אחד מעובדי הפונדק. נגש האיש בחיך רחב ושאל: "על מה הנכם מדברים?!" "לימדם אנו אודות החלב שמזגת לתוך ספל הקפה", ענו האנשים בבדיחות. "נו", התעניין המלצר, "האם נעם לחככם הקפה שהכינותי לכם?" "בוודאי", ענו הסוחרים. "ובכל זאת", דחק בהם המלצר, "האם לא היה טעמו ערב יותר מתמיד?!" "מדוע אתה שואל?!" שאל אחד הסוחרים, שחש החל להתגנב ללבו... "היום", סיפר האיש גלגול, "בבקשה להשביח את טעמו של החלב, והוספת חלב גמלים מקופסא מיוחדת, שקבלנו רק אתמול! יקר הוא חלב זה, אך טעמו...". "אוי ואבוי!" נדהמו הסוחרים, "אם כן נכשלנו בשתיית חלב טמא!" מיד פנו אל הסוחר שישב בקצה השולחן, ובקשו מחילתו על הלעג והצחוק שלעגו לו. "בוודאי בזכות הקפדתך", כך אמרו, "שמרו עליך מן השמים שלא תיכשל...". לימים, התפרסם הסוחר, והכל הכירוהו בשם רבי שמחה בונים מפשיסחא, זכותו תגן עלינו.

שבת שלום ומבורך

הרב פסק שהבהמה כשרה והנעל נעלמה

פעם אחת לפני חג פסח נאספו בני אדם ונמנו על בהמה אחת לחלקה ביניהם כמתנהם, ושחטו אותה ביום י"ג לחודש ניסן, והחכם הבדוק הורה שהיא טרפה. הלכו בעלי הבהמה והראו את הספקי לבדוק הגדול, המומחה מוה"ר רבי יהודה פי כ"ע עטר זצ"ל. והוא התיר את הבהמה, וחתך חתיכת כבד ממנה, צלחה לעיניהם, בירך ואכלה. בליל י"ד בניסן היה הרב מוה"ר יהודה בודק את חמץ כנהוג, והניח את מנעליו במפתן הבית. וכשישים את הבדיקה חזר ולא מצא כי אם מנעל אחד. וחיפשו בכל החצר ולא מצאוהו כלל, והצטער הרב על זה, על מנת להפיסו את דעתו אמרה לו נוות הבית: "למה כל החרדה הזאת על מנעל בלויי?" והוא השיבה, שאינו מצטער על המנעל. אלא על המעשה. בלילה, לאחר שהלך לישון, ראה בחלמו איש עומד כנגדו והמנעל בידו ואמר לו: "רבי, זה כמה שנים, שאני מגולגל בבהמה שהכשרת היום. וכשהטריף אותה הבדוק, אז אמרתי אבדה תקוותי. ואתה כשהתרת אותה, וברכת עליה שהכל, הסכימו מן השמים על ידך, ואני קיבלתי את תיקוני. ותיכף באתי ונטלתי מנעל שלך, לנשק אותו לפני מלאכי מעלה, ועכשיו החזרתי אותו למקומו. ותנוח דעתך כשם שהנחת אותי ותיקנת אותי." וכן היה, בבוקר מצאו את המנעל מונח במקומו.

עבודת נמלים - הקב"ה שלח נמלים לרפא את האצבע

לאחר סיום לימודי התיכון נסע יואב לטיול ממושך באפריקה ואחר כך לדרום אמריקה. והוא נמשך להרפתקאות והשתדל להגיע למקומות הנידחים ביותר כדי להרגיש את עוצמתו של הטבע. הוא פגש שם ילדים, אקזוטיים וחיות למיניהן, החל מאריות ופילים וכלה בחרקים זעירים, והתפעל מאוד מיפי הטבע ומההרמוניה השוררת בו. לאחר שחזר לארץ שירת בבסיס בצרפין, בה"ד 10, כמכונאי רכב. יום אחד קרס באמצע המחנה עמוד בטון וחסם את הנתיב במקום. היה צריך לפנותו באופן מידי, והמפקד של מכונאי רכב גייס במהירות כמה חיילים ובהם יואב כדי להרים את העמוד ולהניחו בארז של משאית ריו. כאשר ראה יואב את העמוד האפור והכבד אמר מי: "המפקד, זה שוקל יותר מחצי טון. אני מציע שתביאו מלגוזה. לא כדאי שאנחנו נרים את העמוד הזה. זה לא משא לבני אדם." אל תהיה עצלן", נזף בו המפקד, "חמש, עשר דקות וכל הסיפור נגמר." יואב ניסה לשכנע את מפקדו שעלול להיות אסון, אבל דבריו לא הועילו. שישה חיילים נרתמו למשימה ובתוכם יואב. החיילים הרימו את עמוד הבטון כאיש אחד, וכאשר הניחו אותו על המשאית, צעק המפקד "שחררו את העמוד!", וכולם שמטו אותו בבת אחת. יואב לא הספיק להוציא את ידו ואצבעו נמחצה תחת עמוד הבטון ונקטעה. הוא חש כאב נורא ואיבד את הכרתו. חבריו נשאו אותו על ידיהם כשהוא שותת דם והסיעו אותו לבית החולים אסף הרופא הסמוך. הרופא המנתח התבונן באצבע השסועה ואמר: "אי אפשר להציל את האצבע, אבל אעשה ניסיון בכל זאת להחזיר למקומה. אין לנו מה להפסיד". בו במקום נערך ליואב ניתוח עם הרדמה מקומית. יואב נדהם לראות איך מחזירים לו את האצבע הקטועה למקומה ותופרים אותה. מפאת חוסר מקום בבית החולים יואב אושפז במסדרון ארוך והיה צמוד לקיר. הוא קיבל מורפיום לשיכון כאביו העזים והיה מחובר למכשירים רפואיים שונים. באחד הלילות הרגיש קיצוץ באצבעו הפגועה שהייתה חבושה. היה נדמה לו שהוא חולם או שגופו מתענת בו. בבוקר פתח את עיניו ונהם לראות שובל של נמלים אדומות הולכות על הקיר, יורדות לעברו, ממשיות לעמוד על זרועו וחודרות לתוך אצבעו החבושה. הוא קם בבעתה, הסיר את כל המכשירים מעל גופו, והחל לרוץ במסדרון כשהוא זועק על ההזנחה הפושעת. איך ייתכן שבבית חולים שאמור להיות היגייני נמצא נעל נמלים! אחות אחת חיטאה את אצבעו, אבל הוא לא נרגע וטבע להביא את מנהל המחלקה. הרופא הבכיר הגיע כעבור זמן מה ויואב דרש שיחיתום על כך שהייתה הזנחה פושעת במחלקתו ונמלים אדומות חדרו לאצבעו הפגועה. הרופא ניסה להרגיעו ולשדלו שיותר על כך, אבל יואב לא הסכים ונספיים והסתבר שניתוח האיחוי הצלח והאצבע חזרה לתפקד באורח פלא. אז החליט יואב שלא להגיש תביעה. כעבור כשנה החל יואב להתקרב ליהדות והרהורי תשובה מילאו את נפשטו. הוא החל לקשר בין הטבע ונפלאותיו לבין הקדוש ברוך הוא והשגחתו על אדמות. יום אחד ישב בסלון בית הוריו וקרא באחד הספרים על אורח חיהן של הנמלים האדומות. בין השאר הוסבר שם כי בעת שהנמלים הללו נוגשות בבשר על האדם, הן מפרישות חומר מסיים שבונה רקמות חדשות. הוא נדהם לשמוע זאת ונוכר במה שארע לו. אחרי כך הלך למעקב רפואי אצל אורטופד פרטי. הוא סיפר לרופא על מה שאירע לו בבית החולים עם הנמלים האדומות מבלי להזכיר את תוכנית הטבע שבה צפה לאחרונה. האורטופד אמר לו: "נתעך לך שהאצבע שלך לא נרפאה מהניתוח. לא ייתכן לרפא דבר כזה! תאמין לי או לא, אבל לדעתי הנמלים האדומות עזרו לך לרפא את האצבע!" יואב יצא מהרופא כשהוא חש בבירור שהקדוש ברוך מנהל את העולם, ולעיתים הוא עושה זאת בניגוד לכל היגיון והסתברות. הוא נוכר כי כאשר היה באפריקה או בערות העד של ברזיל, לא ראה בשום מקום נמלים אדומות. רק כאשר שכב בייסוף הרופא, במקום שאמור להיות הכי נקי ומזוהמ, והיה זקוק לעקיצתו המרפאת, לפתע הן הופיעו מאי שם...

כל הזמן להתפלל על חינוך הילדים

מעשה נורא מהרב אהרן סימן טוב רבני של יהדות אפגניסטן שהיה אצל הסטייפער הקדוש זצוק"ל כמה חודשים לפני שנפטר ושאל אותו מה עושים שהילדים יהיו צדיקים וילכו בדרך התורה? וביקש מהרב שיתפלל עליהם שהיו בני תורה. ענה לו הסטייפער זצוק"ל בזה הלשון: שהוא עד עכשיו מתפלל ומוריד דמעות על חיימקה שלו (הלל הוא מרן הגאון שר התורה עמוד ההוראה רבנו חיים קנייבסקי) וזה כמה חודשים לפני שנפטר הסטייפער זצוק"ל שאז כבר היה חיי חיים קנייבסקי גברא רבא ומבורס ומפורסם בגאונותו ושיקדוהו העצומה. ובכל זאת לא הפסיק אביו הצדיק להתפלל עליו!!! ואם הסטייפער הצדיק התפלל על בנו שחינכו וגדלו כמו ידיו, ולמדו ביחד במשך שנים רבות, ובכל זאת לא הפסיק להתפלל עליו שהיה בן תורה, מה נענה אמן בתריה??? שאנו עניים בתורה ומצוות ואין איתנו יודע עד כמה צריכים להשתדל בחינוך ילדינו ולהתפלל עליהם ולבכות ולהוריד כנהר דמעה שיצאו בני תורה אמיתיים יראי שמיים וגדולים בתורה.

פרץ גוי באחת הערים איבד את טבעתו היקרה וקצב פרס גדול עבור מי שימצאנה ושיבינה לידיו. באותה עיר חי יהודי עני שבקושי הצליח לכלכל את נפש ועוללו העטופים ברלב. כשקרב חג פסח ואין בידו פרוטה ולא שוה פרוטה, נשא עיניו למרום שאל: מאין יבוא עזרי? אמרה לו אשתו: הן הציע הפרץ פרס עבור מי שימצא את טבעתו. עלה לביתו וביקש מקדמה עבור התחלת החיפושים... פעל האישי כמצווה ועם צרור מעות הקדימה שקיבל מידי הפרץ, פנה לאג היסוס לרכוש מצות וארבע כוסות, בשר ודגים ושאר מטעמים עבור הרח המשמש ובא. טבעתו: השלך על ה' יחבב... לפרץ היה יועץ מומר שונא ישראל, שמעשהו של היהודי העני הכעיסו, ובהזדמנות הראשונה סיפר לפרץ כי האישי ניצל את תמימותו והשתמש בכסף לקנות מזון לחג במקום לפתוח בחיפושים. ביקש הפרץ לראות הדבר כמו עיניו ובליל התקדש החג, הביאו המומר עד מתחת חלונות ביתו של היהודי כדי לחזות בסעודה הדשנה העולה על שולחנו ומבע פניו הנטול דאגה. אותה שעה היה היהודי מומר יחד עם בני ביתו את זמר 'דיינו', כשהוא קורא 'אלו הוציאנו וגו' ובני ביתו משיבים 'דיינו', 'אלו עשה בהם שפטים וגו'', 'דיינו'. עשה הפרץ אוזנו כאפרכסת והבעת הבנה חלפה בעיניו. היהודי שואל את בני משפחתו מי לדעתם גנב את המטבעות, ואלו משיבים 'דיינו! דעתו אינו נחה והוא חוקר שוב, האומנם? וכולם משיבים: 'דיינו! בלי ספק. אז הנחית הפרץ את זרועו על כתפו של יועצו שענה לשם לא אחר מאשר 'דיינו' וזעק בחרון: 'דינו, תן תודה כי אתה הוא שנגנבת הטבעת! עד מהרה הודה דינו בגניבה והיהודי הבוטח זכה בפרס הגדול.

ה' יתברך זן ומפרנס

יהודי תמים ולימים חכם את בית מוזיגה של הפרץ באחת העיירות והתפרנס מכך בכבוד. וישם לא עמד באחד התשלומים וכשאב הפרץ לדרוש את מעותיו, נענה לו: 'ה' יעזור! קצף הפרץ: 'ה' הוא שעוזר לך! לולא הייתי מחכיר לך שאני את בית המזיגה, הן הייתה חובק אשפתות! אף על פי כך, השיב היהודי, 'ה' הוא שמפרנס אותי מידו הפתוחה! על אתר פיטר הפרץ את היהודי ממשרתו וגרשו מבית המזיגה כשלח כלה. היהודי פנה לביתו ושם מבטחו בה' שלא יעזבו. אתא ובא חג הפסח וביתו של היהודי ריק מכל. בני משפחתו מסתפקים מלחם צר ומים לחץ וכסף לרכישת מצות וארבע כוסות יין, אין. יום אחד הסב הפרץ בחדר משכיתו וספר את ממונו הורב להנאתו. מפעם לפעם נשך במטבעות זהב כדי לעמוד אל טיבם, כנהוג באותם ימים. הקוף ששוטט בבית הפרץ כאחד מבני הבית, התאווה אף הוא 'לאכול' מן המטבעות ואך נשט אדונו את החדר, החל אוכל מן המטבעות בני פה עד שהלך הותיר מהם שריד ופליט. תוך שעה קצרה קרעו המטבעות את כל מעויו והוא השתרע על הארץ פגר. כשראה הפרץ את הקוף המת, נצנצה בו מחשבת היהודי לשעבר. תהיה זו נקמה פורתא על חוצפתו... היהודי ובני ביתו יושבים נבוכים בצל כתליהם המשחירים, כשלתפע רעם זגוגיות, וגוויית קוף מובס צונחת אל הביתה פנימה. ילדיו של היהודי חשו ראשונים לעבר הקוף ועד מהרה נפלטה מפיהם שאגת צהלה: מטבעות זהב! מטבעות זהב נשורות מבטנו וקורעה של הקוף... נשאו היהודי וזוגתו זעזועים דומעות מהרגשות שלמים, ואצו רצו לקנות את צורכי החג בהרחבה בזמן המועט שנותר לחג. ליל התקדש החג, התעוררה בקרב הפרץ תאוה לשמוח לאידו של היהודי ולתת בו מבט מגרה שעה שבבית אחיו היהודים ששון ושמחה ובביתו שלו, תאניה ואניה. מה מאוד נדהם כשממרחק רב, נוכח באור הבוקק מן הבית ובשירה העולה ממנו. במבט נכנע נקש על הדלת הרב, וביקש הסבר להתרחשות. שח לו היהודי את כל המשעה בקוף המת והוא החל לחבני לאיסו, כי שלא מדעתו הפך כל רכשו לנחלתו של היהודי. אכן, "כפיירים רשו ורעבו דורשי ה' לא יחסרו כל טוב".

הקב"ה זימן לו צרכי פסח

שמעתי כי פעם אחת קרוב לחג פסח הרב אברהם ביתאן זיע"א לא היה לו במה לחוג. וידאמ רבנו של עולם אישי שבבע לפניך שאם לא אמצא במה לחוג אחוג בראש דם מלוח... ויהי ביום שלפני ערב החג הלך להשוך ולהגיעו למקום שמוכרים צאן ראה ערבי אחד קורא לו רבי: עד מתי אני מחכה לך? תקח את הכבש שלך שקנית ממני ושלמת מחירו. ויקחהו מידו. אחר כך עבר על השוק שמוכרים התבואה וימצא שני איכרים מוכרים חטים ויעמוד שם והנה אחד האחרים איך מכל האנשים לא מצאת לעבר רק הרב שהוא שילם כבר מחיר החטים? ויומר לו החטים ויקח השק וילך לחוג חג פסח בשמחה טוב לבה.

אין ריח רע

ידוע שבטונים מנקים את הגרף של רעני. והערבי שהיה שהיה מנקה את ביתו של מוה"ר הדה"מ רבינו דוד הכהן יהונתן זצוק"ל, היה תמיד אומר לאנשים שהוא נשבע שהבית הכסא של ביתו של הרב הנו"א אין בו שום ריח רע, וזה מראה על גודל קדושתו של מוה"ר הנו"א.

הרב האמר לו אל תצא לעבוד היום

הרב הגאון משה יהושע ליב דיסקין מבריסק לעשות בכל שנה ושנה לקראת חג פסח כיריים חדשים. לצורך בניית הכיריים הרבנית הייתה מספקת שקיים חדשים לאחד היהודים, והלה היה חופר טיט, ממלא את השקים, משיבים לאאון ומקבל את שכרו חלף עבודתו. שנה אחת, כשהגיע דרכו לקבל את השקים מאת הרבנית, פנה אליו רבנו ואמר: "מייץ אני לך שלא לצאת לעבודה היום". ראה רבנו שהעומד לפניו מהסס דבר, מאחר שאותו החופר היה זקוק לפרנסה ובוזה תלוי כלכלת אנשי ביתו. לפיכך אמר לו הצדיק: "אשם לך את שכירות היום, ואתה בתמורה תעלה לשיבה, תלמד ותאמר מזמורי תהילים במשך כל היום ולא תצא לעבוד". תמה החופר לדברי רבנו, שהיו נראים לו כמוזרים. אך כמונבן עשה כדבריו. כל היום התפלל ולמד. בסוף היום, כששב לביתו, קיבלוהו בני ביתו בהתרגשות ובכביות, ומיודענו אינו מבין לפשר העניין ומה שתנה היום משאר הימים. לשאלתו לדבר נענה, כי באותו היום במחפורת הטיט ארעה. ורכים מהחופרים הערבים, הם וחמוריהם נקברו חיים. בני ביתו – מאחר שידוע כי יצא לשם לעבודתו ובראותם, כי אינו שב לביתו היו בטוחים שגם הוא מצא שם את מותו, עם שאר החופרים. כשנוכחו לראותו חי ובריא, חיבקוהו בחום ושאלוהו: "איך ניצלת, ומדוע לא באנו מיד לבית כדי לבשר לנו שאתה חי ולהרגע אותנו?" אינך יודע כמה דאגנו!" הסביר להם אותו חופר, שלא ידע מהמפולת, כי היה כל היום בישיבה. התפאלו הנוכחים, מה פתאום שינה מדרכו ולא יצא לעבודתו? השיב להם בהתרגשות: "זה בזכות הצדיק! רוח הקודש של המהרי"ל דיסקין!!"

[א] שיעור עיסה שתחייב בחלה היא 777 דרהם שכן עולה חשבון 43-2 ביצים שהוא שיעור עיסה החייבת בחלה : [שיעור חלה הוא 520 זירהם כל זירהם 3 גרם סה"כ לחלה בברכה 1560 ג']

[ב] קודם שתפריש תברך אשר קידשנו במצותיו וציוונו להפריש חלה תרומה ואחר כך תאמר הרי זו חלה :

[ג] בזמן הזה דלחלה להשיפה אלא שגן לה שיעור ומפרישים דבר מועט ברם רבינו הארי"י זלהלה הדין כתב שכן בזמן הזה יקדקדו להפריש אחד מן מ"ח וכתב רבינו חיד"א ז"ל בברכ"י שלא ראה ולא שמע שום חסיד נוהג בזה ולמרות זאת טוב שיעשה האדם פעם אחת בשנה כי דברי רבינו הארי"י ז"ל יועשה זאת האות בעצמו לקיים פעם אחת הפרש חלה בידו ודר בעתו זה לזמן העוסק לבד על זכויותיו קודים עם המפרישים :

[ד] העושה עיסה לבשלה או לטגנה מפרישין חלה ברכה [עיסה לטגון אין צריך להפריש חלה] ואם רוצין לאפות קצת ממנה מפרישין בברכה והלש עיסה בחלב בלבד בלא מים יש פלוגתא לכן יפריש בלא ברכה : [עיסה בחלב צריך לברך כי היא משבעה משקים אבל שאר מי פירות יפריש בלי ברכה]

[ה] אם בחוץ לבד הפריש חלה בערב שבת ואוכלין בשבת ומשיירין ככר או חציו כדי להפריש ממנו חלה בחוץ לארץ וישאר ממנו דבעינין שיהא שיריה ניכרין ובארץ ישראל ששכחו להפריש ואכלו רוב הפת בבלי דעת יפריש מהמותר על הכל גם על מה שאכל לתקן מה שאפשר דבדעבד מפריש שלא מן המוקף : [ו] נשים שדרךן ללוש שני עיסות אחת בבילתא עבה למיני מזונות ואחת בבילתא רכה לחם ובעלת הבית מפרישה חלה מאחת מהם ותברך ואחר שעה תבא ותפריש מן השנית ותברך הרי זה אסור דהא ברכה שאינה צריכה שצריכה להפריש משניהם ביחד בברכה וממחוקק יאודה משמע שאם בעלת הבית מזהמת אשה אחרת להפריש מן החמה השנית ולברך יש לצדד דפנים חדשות באו לאכא אך נראה לי דאין לסמוך על זה ויש לחוש גם בכהאי גוונא לברכה שאינה צריכה כיון דעיסה השנית היתה לפני בעלת הבית בעת שברכה על האחת ואפילו אם תעשה באופן זה דתחילה תעשה את חברתה שלוח להפריש מן הרכה בלבד ואחר כך היא תבא ותפריש מן העבה גם כן יש לחוש לכן גם בכהאי גוונא הברכה היא אחת : [א.ה. הוא הדין אשה שמכינה שני בצקים אחד מתוק להכין קורסונים ואחד לחם דינם כדלעיל והוא הדין כל סוגי שני ממיני בצק]

[א] צריך לנקות את כל החדרים, ובכיסוי הבגדים מחשש חמץ, ובבילוי י"ד בודקים את החמץ לאור הנר תיכף לאחר צאת הכוכבים ה"ע - בדק לפני צאת הכוכבים יצא בדעבד ונכון שיבדוק קצת בליל י"ד ללא ברכה], ויטול ידיו לפני הברכה :

[ב] יבדוק הנר שעה, ואין בודקים לאור האבוקה ולא בנר חלב או שומן [ה"ע - בדעבד כשר נר שומן וחלב פנס ונר פראמן מותר] :

[ג] צריך לבדוק בכל מקום שמכניסין בו חמץ, ולא יקוף בבדיקתו אף על גב שיש לו טרחא גדולה, כי מצוה זו היא גדולה מאד ולפום צערא אגרא, ואם לא בדק בבליה יבדוק ביום מיד אחר התפילה, ותהיה הבדיקה לאור הנר, ומרפסת שאורה רב אין צריך לה :

[ד] יבדוק שום פתח וזינא לאכל עד שיבדוק, לאכול פירות, או פחות מכביצה פת מותר, ואסור ללמוד גם אם יש לו עת קבוע ללמוד [ה"ע - שיעור תורה רשאים ללמוד ואחר כך יזכירו אחד לשני ואם ברור שיחזרו לשיעור עדיף שיבדוק קודם] :

[ה] מברך על ביעור חמץ, לפי שהבדיקה לצורך הביעור, ואין מברכים שהחינו, ואם יש לו פרי או בנך חדש יברך שהחינו ויכוון לפטור הבדיקה. אם לא בירך על הבדיקה, יברך כל זמן שלא סיים הבדיקה ואם בודקים עמו בני הבית יברך הוא לבדו ויתכוונו הוא והם לצאת ידי חובה [אם בני הבית לא שמעו הברכה אינם רשאים לברך]. לא ידבר בין הברכה לתחילת הבדיקה, ואם דיבר שלא מענין הבדיקה צריך לחזור ולברך, וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבדיקה ויצניע החמץ שרוצה לאכול וכפה עליו כלי :

[ז] המנהג שמוליכין לחם וסוכין בקערה לחטט בחורין וסדקין, ויש נוהגין לתת עשרה פתיתי חמץ בזויות הבית קודם בדיקה כדי שימצאם [ה"ע - וכן נוהגים ונכון שיהיו פחות מכזית כדי שאם יאבד אחד מהם לא יצטרך בדיקה אחרת ומכל מקום גם אם לא ימצא פתיתים והלא מצא חמץ אינו מעכב כלל], ובגדד נוהגין להניח בקערה מעט מלח, והטעם דהשן וסיעתו מקנאים במצות בדיקת החמץ הרבה, ולכן מוליכין עם הבדוק מלח לדחות המשטינים והמקטרגים, על דעת שאמרו בהשמת המלח על השלחן, ועוד דעושיין כן לסימן טוב שנוכח לשנים רבות לבדוק בכל שנה ושנה, דהמלח הוא סימן לקיום :

[ח] אחר הבדיקה בלילה מיד יבטלנו ויאמר כל חמירא וכו' כמופיע בהגדה, וצריך שיבין מלת חמירא שהוא שם הכולל חמץ ושאור, גם יבין דהביטול הוא שעושהו הפקר ואין לו רשות בו, ויאמר הביטול שלשה פעמים :

[ט] חמץ אסור באכילה ביום י"ד מארבעה שעות ולמעלה, אבל בהנאה מותר בשעה חמישית, שעות זמניות מעמוד השחר, ואחר אכילתו ינקה שינוי בודקים היטב ויצאצא שניו [ה"ע - בדעבד אם לא ינקה אינו לחוש כל כך שודאי נפגם בפה, משניש תותבות מספיק שיהיה טובה וטוב להחמץ לערות מים ורותחים], מעשה בחדש שחלם דאמרו לו אוי לו שאכל חמץ משהו, ויקץ ויבכה ויחלוש שנית והנה איש מדבר עמו וא"ל זה החמץ שאכלת הוא הנשאר בין השינים פירוש קטן חמץ מאכילה שאכל בעל פי בדבר, וצדק שהיה אוכל ולתת המצה בלילה ופרד אותו מנידבר

השנים ונדבק במצה ואכלו עם המצה :

[ט] מי שיש לו חמץ בחנותו ואי אפשר למוכרו או למכרו לגוי צריך למכרו בעודו בחנות לגוי, יקבל מן הנכרי מעות ויאמר לו בפירוש שהוא מוכר לו כל החמץ פ' שיש לו בחנותו, וגם הוא מוכר כל הכלים שמונח בהם החמץ, כי היכי דלא להוי ככליו של מוכר ברשות לוקח דלא קנה [ה"ע - לא ימכור את הכלים במכירת חמץ שאי יצטרך להטבילם שנית, ועדיף להקנות לגוי בקנין אגב ואז יועיל קנין גם בכליו של מוכר], וימסור לו כל המפתחות של החנות ויאמר לו שיכול לעשות מה שישרצה בחמץ בלי שום מחאה, ועדיף שיעשה דרך מתנה דהמכירה אינם עושים כתקנה, שיתן פסח גמורה ושלמימה את החמץ ואת הכלים שמונח בהם לנכרי, וימסור לו את המפתחות של החנות כדי שילך הנכרי ויעשה בחמץ כחפצו ורצונו ואף על פי שהגוי מחזיר לו הכל אחר הפסח הוי מכירה גמורה : והוא שכה לא מכר אסור בהנאה אחר הפסח, וסוכר אסור באכילה ומותר להשהותו : [א.ה. היום סוכר מותר]

[י] ביום י"ד ישרוף הוא את חמץ הנשאר דמצוה בו יותר משלוהו, ואסור לזרוק החמץ ברשות הרבים משום בזיון, והמנהג לשרפו עם ערבה של הושענא, ואחר שריפתו יבטלנו מיד ויאמר דחזיתיה ודלא חזיתיה וכו', ויאמר הביטול שלשה פעמים, ולא יבטלו קודם שריפה, לקיים מצות שריפה בחמץ שלו, לזה ככר קודם פסח, ויבטלו להחזירו קודם פסח ואם לא החזירו קודם יחזירו אחר פסח, ואם לא יחזירו בין בזה משום גזל :

[יא] בגדים, מטפחות, וכו' שיש בהם חמץ נוקשא, צריך לכבסם קודם פסח היטב מחשש שמא החמץ נוקשא יגיע לפיו :

[יב] כלי חמץ כפי תשימושו הכשרו אם נשתמש ברותחין, הכשרו על ידי הגעלה במים רותחין, ולא יגעיל רק כשהמים רותחים, ואם פסק הרתיחה ימתין עד שיהיה רותח, וטוב להשהות מעט שכלי חמץ רותחין, אבל לא הרבה [ה"ע רשאי להשהות הרבה דהוי נ"ט בר נ"ט בתוך קודם זמן אסור חמץ], וקודם ההגעלה יושפם היטב ויעביר החלודה, ואם אי אפשר לנקות החלודה צריך ליבון אותם המקומות, וגם ידות הכלים צריך להגעיל, ויזהר להגעיל קודם שעה חמישית כדי שלא יצטרך לכמה תנאים, ושלא יהיו הכלים בני יומן משום דלא יבא להגעיל כלי של איסור בן יומו, כי בשאר ימות השנה אין להגעיל כלי של איסור אלא אם כן אינו בן יומו, [ה"ע לשולחן ערוך אפילו בני יומן קודם זמן איסורו מותר אלא שיש מחמירים], והמועיל על ידי צבת יגלגל הכלי, וגם כסוי הקערה צריך הגעלה :

[יג] נהגו לטטוף הכלים בצונן אחר הגעלה, כדי שלא יבלע הכלי מן לכלוך מים ורותחין שעל גביו, ואף על פי שנבטל בששים :

[יד] צריך שנשתמש בהם ביבש ללא נוזלים, כגון שפודים שנשתמשו בהם חמץ, כלי לביבון, והמחבת די בהגעלה, והמחמיר ללבנה תבוא עליו ברכה, מספיק ליבון קל שהקש נשרף מבחוץ, וכלי חרס אפילו מצופה ומשתמש בהם רותח בכלי שני לא מועיל הכשר, אלא ינקם היטב ויצניעם במקום סגור, כדי שלא יטעה להשתמש בהם בפסח, וכלי מתכות שהם מצופים בזכוכית אין להגעילם [ה"ע מנהגם ספרד בשלחן ערוך זכויות מספיק שטיפה והדחה ג' ואשכנזים מחמירים ורשאים הם להקל על ידי הגעלה ובפרט אם מגעיל ג' פעמים ובשאר איסורים גם לאשכנזים מספיק שטיפה והדחה ויוצא בגד שהחמירו שלא מועיל הגעלה לכלי זכויות (חומרתם היא דזוקא בחמץ ולא בשאר איסורים) כשעלו לארץ להשתקע ורשאים להקל בלי התרה ואף אם האבות המשיכו להחמיר בארץ רשאים בניהם לאחר שהתחתנו לשנות מנהגם], וכל כלי הזכוכית שנשתמש בהם בצונן, אפילו אם בהם בירה, הנכנסים הוה על ידי ערוכי שנשלט מים למשך כ"ד שעות, ואם כ"ד שעות ישפכם ויחזור וימלאם מים חדשים והיו גם כן בהם כ"ד שעות, וישפכם ויחזור וימלאם עוד מים חדשים שיהיו בהם כ"ד שעות :

[טו] בשאר ימות השנה אם לוקח כלי מתכות ישן מהגוי צריך להגעילו תחילה, ואחר כך יטבילנו, ויברך על טבילת כלי, ואם הם שני כלים או יותר יברך על טבילת כלים כן מנהג בגדד, והכלים שמכניסים בהם יין או שכר לקיום דיים ככלי מתכות, ואם קנה חדשים יטביל אותם ויברך שכן המנהג ואין כאן חשש סב"ל :

[טז] אין לשיין אלא במים שלנו, ושואבים סמוך לבין השמשות או בבין השמשות, [ה"ע י"ג דקות וחצי מהשקיעה וראוי להחמיר כך ואחר כך אסור ואם צריך הרבה מים רשאים לשאוב בעוד היום גדול בשולחן ערוך], ואסור לשאוב לכתחילה למצת מצוה על ידי גוי ויזהר לרחוץ ידיו קודם שישאוב ויאמר בפיו הריני שואב מים לשם מצת מצוה :

[יז] טוב שלא תגע אשה נדה במים ששואבין למצת מצוה, ואם מניחם בלילה בג יזהר להורידם קודם הן החמה, שמא ישכחם ותורח עליהם השמש [ה"ע בדעבד אם זרחה ולא נתחממו כמים פושרים מותר], או שמא יהיה יום מעונן דיומא דעיבא כוליה שמשא, ואם יש לו מרפסת טוב להניחם בלילה במרפסת :

[יח] צריך שהמים יהשו שיעור לילה אחת, בשעת הדחק ולצורך גדול יש לסמוך שמספיק בלילה אחת אפילו אין י"ב שעות, לא יכניס ידיו בתוך המים, כי הידיו הם ומחממין את העיסה, לא ילוש הקמח אחר הטחינה אלא עד שיעבור עליו כ"ד שעות, משום דמרתח על ידי הטחינה :

[יט] אין לשיין לפסח פסח גדולה מ-520 דרה"ם, ויותר טוב ללוש אותה פחות מ-520 [ה"ע הרב נאה כתב שדרהם הוא 3.2 גרם כפול 520 יוצא 1666 גרם והיום הונח שדרהם הוא 3 גרם ויוצא לפי זה 1560 גרם וכן הלכה ויברך. 777 זירהם אינו מדויק], ושיעור משה יחלה הוא קמח משקל 777 דרה"ם, ומאחר שאנחנו שאנו לשים בפסח פחות משיעור חלה, לכן טוב להניח כל המצות אחר אפיה בסל אחד והסל מצרפם לחלה, ואז מפריש חלה ומברך, ואם אין לו סל לצרפם, יניח המצות במקום אחד ויפרוס עליהם מפה שלא יתגלה מהמצות כלל ויפריש חלה, והברכה של החלה היא אשר קידשנו במצותינו וציוונו להפריש חלה תרומה וכן מנהג בגדד [ה"ע - יש אומרים לברך להפריש חלה, ולכל אחד יש על מה לסמוך] :

שאלה: גוי גנב טלפון נייד משמעון ומכרו ללוי ב-400 ₪, יהודה דורש מלוי שיחזיר לו את ה-1000 ₪, האם חייב להחזיר תשובה: לדעת הרמ"א סימן שני"ו הגניבה והחזירה את הטלפון נייד לשמעון, יהודה דורש מלוי שיחזיר לו את ה-1000 ₪, האם חייב להחזיר תשובה: לדעת הרמ"א סימן שני"ו ס"ב אם ידע שהוא גנב ואין כאן יאוש בעלים אין צריך להחזיר את הכסף דודאי נתן לו לשם מתנה והש"ך חולק ותמה על הסמ"ע שהביא ראה לרמ"א הפתחי תשובה הסכים לדעת הרמ"א

שאלה: סגור (ללא קנין) עם ת"ת תורת משה ות"ת דברי דוד רוצה לקחתו אליו האם יש איסור עני המהפך בחררה תשובה: בשו"ע חושן משפט סימן רלד סעיף ב מביא את התוס' שאין איסור עני המהפך בחררה במלמד ויש מסבירים משום דהוי דבר מצווה ולפי זה ה"ה כל דבר מצווה וכך נראה דעת רוב האחרונים ויש אומרים שדינו כמו מציאה שלא מכל אחד אדם לומד שלדעת תוס' אין איסור עני המהפך בחררה במציאה אלא רק במכר קיים איסור של עני המהפך בחררה

לימוד תורה מציל ומגן על כל העולם

היום ה' נראה אליכם כידוע אין דבר המקרב לקב"ה יותר מאשר מצוות לימוד תורה וככל שאדם דבק בתורה הוא דבק במי שאמר והיה העולם ואין לו לפחד משום נברא בעולם מובא בַּמְדָּרֶשׁ (איכה רבה פתיחתא) "הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב", כֵּן זָמַן שֶׁקוֹל יַעֲקֹב מִצְפָּיִךְ בְּבִתֵּי כְּנָסוּיֹת וּבְבִתֵּי מִדְּרָשׁוֹת, אִין יְדֵי עֵשׂוֹ שׁוֹלֵטוֹת בו, אִין הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב וכו'.

וְאִיתָא בַּמְדָּרֶשׁ אֵיכָה: אִימְתִי מְלִכּוֹת הַעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים גּוֹזְרֵת גְּזָרָה עַל יִשְׂרָאֵל וּמְלַחְתָּ? בְּזָמַן שֶׁמְשַׁלְּכִין דְּבָרֵי תוֹרָה לְאַרְץ, שְׁנֵאמַר (דניאל ח' י"ב): "וַיִּצְבָּא תִנְתָּן עַל הַתְּמִיד בְּפִשְׁעַ וְתִשְׁלַךְ אֶמְתַּת אֶרְצָה", אמת זו התורה דְּכִתְבִי (משלי כ"ג כ"ג): "אֶמְתַּת קִנְיָה וְאֵל תִּמְכְּרֵה", וְכִתְבִי (הושע ח' ג'): "זָנַח יִשְׂרָאֵל טוֹב, אוֹיֵב יִרְדְּפוּ", וְאִין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה.

וכן כתוב (שמות י"ז א'): "וַיִּסְעוּ כּוֹי וַיִּחַנּוּ בְּרַפְיָדִים", כְּתִיב אֲחַר זֶה (שם ח'): "וַיִּצְבָּא עַמְלֶק", וְדָרְשׁוּ רַז"ל: בְּשִׁבְלֵי שְׁרָפוּ דְיָהֳם מִן הַתּוֹרָה. בא עמלק להילחם בישראל

וכן אמרו חז"ל על הפסוק "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים" (תהילים קכב) מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה? (וינצחו) שערים המצוינים בהלכה, תלמידי חכמים שבירושלים שהיו עוסקים בתורה.

ובתלמוד הירושלמי במסכת תגינה (פ"א ה"ז): "תני ר"ש בן יוחאי, אם ראית עיריות שנתלשו ממקומן בארץ ישראל, דע שלא החזיקו בשכר סופרים ומשנים, מה טעמא? (ירמ' ט, י"א) "על מה אבדה הארץ, ניצתה כמדבר מבלי עיר; ויאמר ה' על עזבה את תורת". מסופר שם בירושלמי שרבי יהודה הנשיא שלח את ר' חייא, ר' אסי ור' אמי לעבור בעיירות ארץ ישראל לתקן להם ספרים ומלמדים. הגיעו למקום אחד ולא מצאו שם לא ספר ולא מלמד. אמרו לאנשי העיר: הביאו לנו את שומרי העיר, הלכו והביאו להם חייילים העומדים על המשמר בחומת העיר. אמרו להם: אלו שומרי העיר! אלו מחריבי העיר! (כלומר כשבטוחים רק בהם יוצא מהם חורבן, שהשמירה היא בזכות לומדי התורה אם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר וכיצד ה' ישמור עיר על ידי לימוד התורה), אמרו להם אנשי העיר: ומי אלו שומרי העיר? אמרו להם הספרים והמלמדים, שכן כתוב: (תהלים קכ"ז א') "אם ה' לא יבנה בית, שווא עמלו בניו, אם ה' לא ישמור עיר שווא שקד שומר".

מסופר שבזמנו של הרב חיים עוזר רצו לנכות בית חולים יהודי על תורת הכשרות ולשם כך אספו כספים מכל היהודים העשירים והאמידים, עשו "דינר" סעודה גדולה לכבודם של התורמים הנכבדים וכל אחד מהם הרים תרומתו לבית החולים, אחד תרם מכשיר משוכלל, השני תרם עשר מיטות, שלישי תרם מחלקה מסוימת וכו'. באמצע ה"דינר" נכנסו קבוצת בני תורה לרבן של ישראל, והוא התפנה אליהם למשך שעה ארוכה, לאחר שהלכו התרעמו העשירים על הרב ואמרו לו מדוע הקדיש להם הרב זמן כה רב, האם הם חשובים כמונו? האם גם הם הרימו תרומתם לביה"ח? אמר להם הרב כל אחד מהם תרם חמישים מיטות, העשירים המה שמעו כן תמהו, חמישים מיטות! הרי אנו העשירים ביותר תרמנו לכל היותר עשר מיטות, ואיך אברך פשוט יתרום פי חמש מאותנו? אמר להם הח"ח דעו לכם בזכות לימוד התורה שהם לומדים מונעים בכל יום מחמישים איש לחלות ולהדקק לאותן מיטות שתרכותם אתם!!

המפקד בעזה קיבל עליו ללמוד דף היומי וניצלו מהמחבלים הרבים מהם בהרבה את הסיפור המצמרר הבא, סיפרה אשת לחם קרבי הנמצא במעמקי עזה: "אני זוכרת את זה כמו עכשיו, זה לא מרפה ממני אפילו לא לרגע. הרגע הזה בו הוא התקשר אלי כולו מתנשף ואמר לי: "רבקה, תודי להשם, קבלת אותי מחדש. לי לך תאספי את כל הילדים ופשוט תרקדי איתם, אבא חי, אבא חי, תודה לה'!". הייתי המומה, לא דיברנו ולא שמענו ממנו קרוב לחודש, והנה הטלפון הזה, הוא כולו רועד. "מה קרה שלומי? ספר לי!". שאלתי אותו. "היינו במארב, כל הפלוגה שלי. התכוננו לפרוץ לאחד המעוזים החזקים של החמאס. אני לא יכול לומר איפה זה

בדיוק (אני כבר רגילה לזה הוא כמעט אף פעם לא מספר מאיפה הוא חזר, כיון שהוא ביחידה מסווגת מאד). שכבנו שם קרוב ל-13 שעות ברצף צפופים מתחת לצמחייה, ואז לפתע, מאמצע שום מקום, נפתחה עלינו אש תופת מכמה כיוונים במקביל. כנראה שהמחבלים זיהו אותנו מרחוק, אלא שהם היו כמה קבוצות גדולות, ואנו אומנם לוחמים מיומנים, אך היינו פלוגה קטנה מאד לעומתם. אש חיה, כדורים ומטענים נשלחו לעברנו בכמויות עצומות, והרגתי שזהו, זה הסוף. שכבתי בתוך הצמחייה והתחלתי לחשוב על כך שאתנגעע אליך ואל הילדים היקרים שגידלנו כל השנים. העברתי את כל החיים שלי במחשבה כמה זכיתי בכל השנים הללו, בעוד אני שומע את היריות מתקרבות יותר ויותר. ואז, באופן פתאומי, זעקתי מתוך ליבי: "רבונו של עולם, אני הבן שלך, מבטחי לך אבא שזה יהיה ללא עיכובים, אין יותר דחיות של הלימוד, מהיום כל יום אני יושב ללמוד גמרא! הקדוש ברוך הוא אתה שומע! אני מבטחי! רק תציל אותי מכאן ותחזיר אותי לחיים!" זעקתי זאת מכל הלב, עד שמשם הרגשתי כי בורא עולם שומע אותי. הדבר גרם לי לקבל כוחות וביקשתי עזרה מחיל האוויר. ואז, תוך שניות, אני נותן פקודה לפלוגה: "קדימה חברים, מוטערים עליהם!!", אכן, אנחנו קצת, והם כמה קבוצות, אבל את מי זה מעניין, זה התפקיד שלנו כלוחמים! קפצנו מהמסתור בקור רוח, בשליטה והתחלנו להשיב להם אש חיה. זהו. אנחנו כבר לא מוסתרים, אלא עומדים מולם פנים מול פנים, כנגד כמה חזיתות. עשרות כדורים שרקו סביבנו, אבל רבקה תקשיבי – טוב, אני מרגיש כאילו מהשמיים יש לי את השכפץ הכי טוב שיש – מסביבי כרוך עוד דף גמרא, ועוד דף גמרא שקבלתי ללמוד, אני משורין לגמרי ואי אפשר לפגוע בי! ואז זה מגיע, בחסד ה' חיל האוויר עשה עבודה כזאת טובה, עם מעטפת קטלנית ומדוייקת, הוא פשוט מוריד חוליה אחר חוליה. הם נפלו כמו בובות חרסיה אחד אחר השני. היו שם עוצמות אש כל כך אדירות, הכל עלה באש, כך שתוך דקות היינו ביתרון ענק, פרצנו את חומת ההגנה שלהם, והסתערנו קדימה. בלי שריטה אחת! השג הגדול של החיים שלי!! אני שומעת את זה כולי רועדת, ואומרת לו בדמעות: "שלומי היקר, אני כל כך גאה בך, אתה לא יודע כמה. גם על זה שקמת והיסתערת, כמה קור רוח יש לך, אבל בעיקר שברגע האמת לא שכחת את בורא עולם, היסתכלת על האמת בעיניים ואמרת: אני מחליט ללמוד את הדף היומי. שלומי אתה ענק!!" הכל בזכותך בזכות הרצון והעידוד שלך תמיד, אמר "ואני חייב לנתק, יש לנו כאן עוד משימה חשובה!!". סיימתי את השיחה בדמעות חמות. הודיתי לה' שהציל את בעלי והחזיר לנו אותו בחיים, אך יותר מהתרגשתי והודיתי לה' על הקבלה שקיבל על עצמו. אני יודעת כמה קשה לשלומי להתמיד בגמרא, זה לא באשמתו, הוא מבן מצוין, הוא ירא שמים, הוא אלוף, אבל עם כל מעמסת החיים: בית, עבודה וילדים, בסוף קשה להתמיד, כמה התפללתי לה' שימלא את משאלות ליבי לטובה ויתן לו את אהבת התורה. כל תפילה התחננתי לה' מקורות ליבי שישפוך עליו אור של תורה, וואו כמה התפללתי, כמה תהילים אמרתי, והנה עכשיו זה הגיע. החלטתי להפתיע אותו ורכשתי לו דף היומי בצורת לימוד מיוחדת עם הספקים והסברים לעזר. לאחר כמה ימים, הוא חזר ואנחנו היינו מאושרים עד הגג. מיד כשהוא נכנס, עמדתי עם כל הילדים בשרה והענקנו לו במתנה את לימוד הדף היומי שרכשנו לו. שלומי קפץ עלינו בהתרגשות, וכשראה את הדף היומי שרכשנו לו, הוא כל כך התרגש. הוא הרגיש שהנה עומד מולו הדבר שהיציל את חייו, את ההבטחה שנתנה לו עוד הזדמנות לשוב לחיים. הוא הודה לנו מאש, ומיותר לציין, כי אחרי שנרגע אכל ונתן, הוא התיישב ללמוד בבית בשמחה את הדף היומי. הילדים ואני התיישבנו עדו והתחלנו לשיר ביחד את המילים של הגאון רבי חיים מוולוז'ין וצ"ל: "האדם המקבל על עצמו עול התורה הקדושה, הוא נעלה מכל ענייני העולם הזה ומחיייה ומקיים את כולם. ומתקדש בקדושה העליונה של התורה הקדושה, שהיא למעלה מכל העולמות!" הוא הסתכל עלינו כששרנו וכולנו בכינו. קיבלנו אחד את השני מחדש בכח התורה הקדושה. תודה להשם יתברך! (הסיפור משולל יסוד לחסותו בה' פירשת יוחי השפד)

מיילי בדדיותא : איש אחד ישב על פססל ברחוב וחלה עיניו בגודר השחקים שחמולו. ניגש אליו עיתונאי שעבר קרוב ואמר לו "לו היית עובד לא מתבטל, הבניין הזה אולי היה שלך". "ואתה עובד?" התעניין האיש. "בוודאי, אני עיתונאי", התגאה העיתונאי. "והבניין הזה שלך?" שאל האיש. "לא..." מעניין, הפסיד האיש, "אבל ידעתי את זה קודם. הבניין הזה הוא שלי."

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי רבנן לוסף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

העלון מוקדש להצלת חידושי דניאל פארגני ובני ביתם: שתי יתרבר יצאלם במאד מאד ושהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבם לטובה ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותך ויקיים בהם הפסוק והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו וכל אשר יעשה יצליח בין מביניה. YORAMADAD@GMAIL.COM 054-8464024 כל הזכויות שמורות